

VYBRANÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

- 414/2008 Sb. Zákon**, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 419/2008 Sb. Vyhláška**, kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů – *účinnost od 1. 12. 2008*
- 417/2008 Sb. Vyhláška** o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2009 – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 435/2008 Sb. Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí** o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí 2008 pro účely zákona o zaměstnanosti – *účinnost od 15. 12. 2008*
- 447/2008 Sb. Nařízení vlády** o úpravě náhrady za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, o úpravě náhrady za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých (úprava náhrady) – *účinnost od 29. 12. 2008*
- 449/2008 Sb. Nařízení vlády**, kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2009 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částky, které se započítávají za pevná paliva, a částky normativních nákladů na bydlení – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 451/2008 Sb. Vyhláška**, kterou se pro účely poskytování cestovních náhrad mění sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravné a stanoví průměrná cena pohonných hmot – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 452/2008 Sb. Vyhláška**, kterou se mění vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění vyhlášky č. 507/2005 Sb. – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 456/2008 Sb. Vyhláška**, kterou se mění vyhláška č. 3/2008 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (oceňovací vyhláška) – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 469/2008 Sb. Vyhláška**, kterou se mění vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 471/2008 Sb. Vyhláška**, kterou se mění vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 472/2008 Sb. Vyhláška**, kterou se mění vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, ve znění pozdějších předpisů – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 476/2008 Sb. Zákon**, kterým se mění zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 482/2008 Sb. Zákon**, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů – *účinnost od 31. 12. 2008*
- 1/2009 Sb. Zákon**, kterým se mění zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, ve znění pozdějších předpisů – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 2/2009 Sb. Zákon**, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony – *účinnost od 1. 1. 2009*
- 7/2009 Sb. Zákon**, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – *účinnost od 1. 7. 2009*
- 8/2009 Sb. Zákon**, kterým se mění zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů – *účinnost od 1. 3. 2009*

Sdělení MF k zařazování hmotného majetku do odpisových skupin

Sdělení MF ze dne 2. 12. 2008 k zařazování hmotného majetku do odpisových skupin podle přílohy č. 1 k zákonu č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, po 1. lednu 2008:

Pro účely zařazování movitého hmotného majetku do odpisových skupin se i po 1. lednu 2008 postupuje v souladu s odkazem uvedeným v příloze k zákonu č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů pod označením ++), tj. podle Standardní klasifikace produkce zavedené Českým statistickým úřadem (sdělení Českého statistického úřadu ze dne 5. 12. 2002 o zavedení 2. vydání Standardní klasifikace produkce).

Nová Klasifikace produkce (CZ-CPA), jejíž použitelnost pro statistické účely je stanovena Sdělením Českého statistického úřadu ze dne 31. 7. 2008 zpětně od 1. ledna 2008, není pro zařazování hmotného majetku do odpisových skupin rozhodná (www.mfcr.cz).

Informace k aplikaci ustanovení § 36 odst. 11 zákona o DPH

S účinností od 1. 1. 2009 je do zákona o dani z přidané hodnoty **doplněn do § 36 nový odstavec 11, který v souladu se směrnicí Rady 2006/112/ES stanovuje, jaká přijatá částka se nezahrnuje do základu daně.**

Nová zákonná úprava určuje, aby přijatá a uhrazená částka od jiné osoby, která nemá vstupovat do základu daně, byla přijata jménem a na účet této jiné osoby. Podle výkladu MF se nová úprava použije také na případy, kdy přijatá a uhrazená částka byla pro plátce průběžnou položkou.

Maximální vyměřovací základ pro rok 2009

Fyzické osobě, která je z titulu příjmů ze závislé činnosti a příjmů z výkonu samostatné výdělečné činnosti povinně účastna na důchodovém pojištění a na zdravotním pojištění v ČR, vzniká povinnost platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění. Účast na nemocenském pojištění je pro zaměstnance povinná (pojistné na toto pojištění platí již pouze zaměstnavatel), pro osoby samostatně výdělečně činná je dobrovolná. Pro obě kategorie pojištěnců platí stejný maximální roční vyměřovací základ pro pojistné, částka maximálního ročního vyměřovacího základu pro rok 2009 bude činit 1 130 640 Kč.

Novela zákona o zaměstnanosti přináší od 1. 1. 2009 novou výměru podpory

Od 1. 1. 2009 přináší zákon č. 382/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a některé další související zákony, do praxe pro zaměstnance i zaměstnavatele řadu významných změn. Zcela nově bude v rámci poskytování podpory v nezaměstnanosti upravena doba, po kterou je podpora poskytována tzv. **podpůrčí doba**. Ve všech třech skupinách, jejichž členění zůstává zachováno, se délka podpůrčí doby o jeden měsíc zkracuje. **Počínaje 1. 1. 2009 je základní podpůrčí doba u uchazečů o zaměstnání do 50 let věku pět měsíců, uchazečů o zaměstnání nad 50 do 55 let věku osm měsíců a pro kategorii uchazečů nad 55 let věku 11 měsíců.** Současně s tím se zavádějí tři nové procentní sazby pro výpočet výše podpory v nezaměstnanosti (dosud byly jen dvě). **První dva měsíce** mají uchazeči nárok na podporu v nezaměstnanosti ve výši **65 %**, **další dva měsíce 50 % a po zbytek podpůrčí doby** (tedy 1, 4 anebo 7 měsíců podle délky podpůrčí doby) **45 %** průměrného výdělku nebo vyměřovacího základu, ze kterého se při výpočtu vychází.

Z nemocenského pojištění jsou poskytovány čtyři dávky

Podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, jsou od 1. 1. 2009 **z nemocenského pojištění poskytovány čtyři dávky, a to nemocenské, peněžité pomoci v mateřství, ošetřovné** (jde o nový název pro dosavadní podporu při ošetřování člena rodiny) **a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství.** Zákon u jednotlivých dávek stanoví, které kategorie pojištěnců nebudou mít (vzhledem k charakteru své činnosti) nárok na některé dávky (tj. na ošetřovné a na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství). Například nárok na tyto dávky nemají osoby samostatně výdělečně činné.

Dobrovolné důchodové pojištění nově

Od 1. 1. 2009 dochází podle informací České správy sociálního zabezpečení k podstatnému snížení minimální výše pojistného na dobrovolné důchodové pojištění. Nejnižší vyměřovací základ, z něhož se bude toto pojistné hradit, je částka 5 889 Kč a minimální měsíční pojistné na dobrovolné důchodové pojištění činí 28 % z této částky, tj. 1 649 Kč (pro srovnání: minimální měsíční pojistné v roce 2008 činilo celkem 2 800 Kč, tedy 28 % z částky 10 000 Kč, která byla pro rok 2008 nejnižším vyměřovacím základem pro odvod pojistného na dobrovolné důchodové pojištění). Pokud se zájemce rozhodne, že si doplatí dobrovolné důchodové pojištění, platí ho vždy za celé kalendářní měsíce. Přihlašuje-li se osoba k dobrovolnému pojištění zpětně za kalendářní roky předcházející roku doplacení pojistného, použijí se pro stanovení minimální výše pojistného pravidla platná pro kalendářní rok, v němž je pojistné hrazeno.

Činnost na základě autorskoprávních vztahů, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost

Od 1. 1. 2009 se mění podmínky účasti na pojištění OSVČ, které vykonávají uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě autorskoprávních vztahů a pojištění osob vykonávajících činnost vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení příjmu. Nově se bude tato činnost považovat za výkon samostatné výdělečné činnosti (SVČ) vždy, aniž by podmínkou bylo prohlášení o soustavnosti výkonu této činnosti tak, jako dosud. Osoby, které před 1. lednem 2009 nevykonávaly uvedenou činnost, podle svého prohlášení, soustavně, jsou považovány za OSVČ nejdříve od 1. 1. 2009. Tyto osoby, pokud vykonávaly samostatnou výdělečnou činnost před 31. 12. 2008 a konají ji dále po 1. 1. 2009, jsou povinny splnit povinnosti spojené se zahájením SVČ. Nejpozději do 8. února 2009 oznámí správě sociálního zabezpečení, příslušné podle místa trvalého bydliště, zahájení činnosti na předepsaném tiskopisu.

Výplaty důchodů na Slovensko

Přechodem Slovenské republiky od 1. ledna 2009 na euro se postup České správy sociálního zabezpečení při zajišťování výplat českých důchodů do Slovenské republiky nezmění. Podle informací ČSSZ bude Česká národní banka převádět české koruny na eura v aktuálním kurzu. Tato částka v eurech pak bude převedena na účty klientů ve Slovenské republice. **Noví žadatelé o český důchod** žijící ve Slovenské republice, tak i noví žadatelé o slovenský důchod žijící v České republice budou od ledna 2009 **uvádět číslo účtu** zásadně v mezinárodním formátu **IBAN**.

Novela zákona o daních z příjmů od 1. 1. 2009

• Osvobození příjmů z převodu podílu v dceřiné společnosti

Poslanci schválili pozměňovací návrh k novele ZDP, který zrušil novelou navrženou výjimku z osvobození příjmů mateřské společnosti z převodu podílu v dceřiné společnosti. Dle bodu 24. novely ZDP mělo být uvedené osvobození zrušeno u příjmů z převodu podílu ve společnosti, jejíž majetek v tržním ocenění měl ke dni předcházejícímu dni převodu podílu tvořit nejméně z 50 % nemovitý majetek umístěný na území České republiky v tržním ocenění. Tento bod novely ZDP byl pozměňovacím návrhem zrušen.

Doposud se osvobození příjmů od daně aplikovalo ve vztahu k mateřským společnostem, které jsou daňovými rezidenty EU nebo smluvního státu (a splňují další podmínky stanovené zákonem), pouze u příjmů z převodu podílu v dceřiné společnosti, které plynou jejich stále provozovně umístěné na území ČR. Novelou byla vypuštěna podmínka stále provozovny ČR.

• Pravidla nízké kapitalizace

Poslanci schválená novela ZDP obsahuje mj. nové znění § 25 odst. 1 písm. w), kterým se omezuje uznatelnost finančních nákladů z úvěrů a půjček pro účely stanovení základu daně z příjmů právnických osob (s několika výjimkami), pokud věřitel nebo osoba, která úvěr nebo půjčku zajišťuje, je osobou spojenou ve vztahu k dlužníkovvi ve smyslu příslušných ustanovení ZDP, a to z částky, o kterou takovéto úvěry a půjčky převyšují dvojnásobek výše vlastního kapitálu.

Do daňových nákladů se dále nezahrnují finanční náklady v případech, kdy úrok nebo výnos či jejich splatnost závisí plně nebo zčásti na zisku dlužníka a také, kdy závazek z úvěru či půjčky je podřízen jinému závazku.

- **Sazba daně z příjmů fyzických osob a slevy na dani**

Novelou se ruší dosud platné snížení sazby daně z příjmů fyzických osob. I v roce 2009 proto bude platit plošná sazba daně z příjmů ve výši 15 %. Návazně zůstávají v platnosti dosavadní slevy na poplatníka ve výši 24 280 Kč a na manžela či manželku žijící s poplatníkem ve společné domácnosti ve výši 24 840 Kč. Mění se však výše maximálního vlastního ročního příjmu manžela/manželky pro uplatnění slevy, a to na 68 000 Kč.

- **Povinné pojistné pro účely stanovení základu daně z příjmů ze závislé činnosti**

Nově se stanoví způsob stanovení základu daně u poplatníků daně z příjmů ze závislé činnosti (zaměstnanců) tak, že příjmy ze závislé činnosti se zvyšují o částku tzv. povinného pojistného. Za povinné pojistné se pro účely ZDP považuje částka odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů podle českých právních předpisů povinen platit zaměstnavatel.

U poplatníků daně z příjmů ze závislé činnosti, u kterých zaměstnavatel povinnost platit povinné pojistné nemá, se při výpočtu základu daně postupuje tak, že se k příjmům ze závislé činnosti připočte částka odpovídající povinnému pojistnému z těchto příjmů.

Poslanecká sněmovna odsunula schválení dílčí harmonizační novely zákona o DPH a zákona o spotřebních daních

Poslanecká sněmovna nevyhověla návrhu vlády a odsunula schvalování novely zákona o DPH, podle které má dojít k osvobození zboží od DPH a spotřební daně při jeho dovozu cestujícími ze třetích zemí v hodnotě do 430 EUR. Česká republika tak nesplňuje své závazky z členství v EU. Osoby, které chtějí využít osvobození od DPH a spotřebních daní při dovozu zboží, se tak nemohou spoléhat na český zákon, ale musí se dovolávat přímého účinku Směrnice Rady 2007/74/ES ze dne 20. prosince 2007 o osvobození zboží dováženého osobami cestujícími ze třetích zemí od DPH a spotřební daně. Podle směrnice měly účinky osvobození nastat od 1. prosince 2008 a k tomuto datu měla Česká republika přijmout změnu zákona o DPH a zákona o spotřebních daních (sněmovní tisk č. 605 na www.psp.cz).

Novela devizového zákona

Poslanecké sněmovně byl předložen návrh novely devizového zákona, podle které by mělo být s účinností od 1. května 2009 umožněno cizincům nabývat nemovitosti v České republice. Podle článku 56 Smlouvy o založení Evropského společenství jsou zakázána všechna omezení volného pohybu kapitálu a plateb, a to jak mezi členskými státy, tak i vůči třetím zemím mimo Evropskou unii. Česká republika si při vstupu do Evropské unie vyjednala dvě přechodná období, která jí umožňují zachovat si určitá omezení v oblasti nabývání tuzemských nemovitostí zahraničními osobami, a to v délce 5 let u objektů vedlejšího bydlení a v délce 7 let u zemědělské půdy a lesů od data vstupu do Evropské unie. 1. května 2009 České republice již uplyne dohodnutá lhůta stanovená pro zachování přechodného období u nabývání objektů vedlejšího bydlení. Omezení v oblasti nabývání zemědělské půdy a lesů by mělo být dle návrhu zachováno (sněmovní tisk č. 655 na www.psp.cz).

Z JUDIKATURY

Ústavní soud vydal průlomové rozhodnutí k výkladu lhůt pro vyměření daní. Podle Nálezů Ústavního soudu ze dne 2. prosince 2008 se tříletá lhůta, ve které může být daň vyměřena či doměřena, nepočítá od konce zdaňovacího období, ve kterém se má podávat daňové přiznání, ale již od konce zdaňovacího období, pokud k tomuto okamžiku bylo zřejmé, že vzniká povinnost podat daňové přiznání. Současně Ústavní soud vyložil, že nelze tolerovat extenzivní výklad lhůt k vyměření daně bez racionálního vysvětlení důvodů, proč věc nebyla vyřízena v základní tříleté lhůtě. Podle současné judikatury nelze na základě tohoto rozhodnutí nově vstupovat do již uzavřených soudních, resp. daňových řízení, nicméně u řízení v současné době probíhajících je nutné posoudit, zda by mohlo být možné námitku ohledně zániku lhůty pro vyměření daně rozšířit ve smyslu výkladu nyní podaného Ústavním soudem.

Vydává LINDE nakladatelství, s.r.o., ve spolupráci s AK Kocián Šolc Balaščík